

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

**ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ**
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

СТРАТЕГІЇ СПІЛКУВАННЯ ЯК КОМПОНЕНТ МОДЕЛІ ВИРІВНЮВАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ»

Голубовська О.А., Шкурба А.В., Безродна О.В., Митус Н.В., Сукач М.М., Кондратюк Л.О., Кулеш О.В., Пронюк Х.О.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця

Вступ. На загальну ефективність викладача впливає велика кількість факторів, багато з яких не залежать від нього. Особливо це можна відчувати при викладанні клінічних дисциплін у медичних навчальних закладах. Наприклад, попередні знання студентів можуть сприяти або перешкоджати навчанню. При вивченні навчальної дисципліни «Інфекційні хвороби» на 5-му курсі необхідно вміти втілювати попередні знання з базових навчальних дисциплін (мікробіології, нормальної та патологічної фізіології, анатомії, внутрішньої медицини, анестезіології тощо). Студенти приходять на курс із знаннями, переконаннями та установками, які вони отримали під час навчання на інших курсах та в повсякденному житті. Оскільки вони широко користуються цими знаннями, то це впливає на фільтрацію та тлумачення нових знань. Якщо попередні знання студентів надійні та точні, це забезпечує міцну основу для адекватного формування нових знань. Водночас, якщо знання інертні, неточні, неповні або їх застосовують невчасно, то можуть сприяти викривленню нової інформації або перешкоджати її засвоєнню. При цьому знижується й мотивація викладача. У свою чергу, те, яким чином студенти організують свої знання, впливає на навчання та застосування вивченого.

Основна частина. Для студентів цілком природно утворювати зв'язки між окремими знаннями. Якщо ці зв'язки формують організовану та осмислену структуру знань, вони знаходять та застосовують знання ефективніше. На протипагу цьому, коли знання будуються на нечітких або випадкових зв'язках, студенти не завжди здатні отримати або відповідним чином застосувати знання.

Крім того, рівень розвитку студентів взаємодіє з соціальним, емоційним та інтелектуальним кліматом курсу, який впливає на навчання. Студенти – не лише інтелектуальні, але й соціальні та емоційні істоти; вони все ще продовжують розвивати спектр своїх інтелектуальних, соціальних і емоційних навичок. Викладачі не можуть контролювати процес їхнього розвитку, проте мають формувати інтелектуальні, соціальні, емоційні та фізичні аспекти клімату в аудиторії за допомогою методів, які здатні впливати на цей розвиток. Багато досліджень вказують на те, що клімат, який створюється в аудиторії, має вплив на студентів. Негативний клімат може перешкодити навчанню та продуктивності, а позитивний клімат може активізувати навчання.

Усе це створює контекст, на тлі якого необхідно забезпечити педагогічний процес, який разом з компонентами викладання та стратегіями спілкування формує модель вирівнювання — парадигма, що демонструє зв'язок між контекстом, компонентами навчання та стратегіями спілкування, які визначають ефективність викладання. Стратегії спілкування, прив'язані до моделі вирівнювання, включають взаєморозуміння, структуру, співпрацю та взаємодію.

Взаєморозуміння базується на взаємоповазі. Його можна реалізувати шляхом визнання попереднього досвіду та знань студентів, усвідомлення їхніх очікувань, потреб та міркувань, встановлення дружнього середовища в аудиторії та реагування на зворотний зв'язок студентів.

Структура пояснює очікування та припущення. Завдяки застосуванню цієї стратегії можна надати чітку ін-

формацію щодо цілей навчання, завдань та оцінювання в навчальному плані та під час навчання, допомогти студентам зі встановленням зв'язків між новим матеріалом та знаннями чи навичками, якими вони вже володіють.

Співпраця мотивує, залучає та стимулює студентів. Тактики залучення студентів до співпраці охоплюють: надання прикладів у вигляді історій; встановлення зв'язку між наданою інформацією та життям студентів; заохочення студентів до обміну досвідом та надання змістовних прикладів. Враховуючи, що більшість старшокурсників уже мають практичний досвід та чітке уявлення про майбутню спеціалізацію, залучення до співпраці часто має вирішальне значення для формування нових знань.

Методи розширення взаємодії включають: спілкування зі студентами до чи після занять, а також під час академічних годин навчання, прохання надати зворотний, при необхідності в анонімній формі (як це робиться на кафедрі інфекційних хвороб після проведення лекцій), заохочення дискусій у аудиторії.

Для того, щоби самостійно направляти себе в навчанні, студенти повинні навчитися аналізувати та відповідним чином коригувати свої підходи до навчання. Вони можуть застосовувати різноманітні метакогнітивних процесів для моніторингу та контролю за навчанням та поточними завданнями, оцінки своїх сильних і слабких сторін, планування власного підходу, застосування та моніторингу різних стратегій, а також для аналізу того, наскільки працює цей підхід. На жаль, студенти, як правило, не починають застосовувати цю методику самостійно. Коли вони розвивають у собі навички для застосування цієї методики, то опановують інтелектуальні звички, які не лише покращують результати їхньої діяльності, а й також підвищують ефективність їхнього навчання.

Висновки:

1. На загальну ефективність викладача впливає велика кількість факторів.

2. Модель вирівнювання містить три ключові елементи: контекст, компоненти викладання та стратегії спілкування. Взаємодія цих елементів є динамічною та впливає на ефективність викладання та навчання.

3. Гармонійні взаємовідносини, структура, співпраця та взаємодія складають стратегії спілкування, прив'язані до моделі вирівнювання, яка зміцнює спілкування в аудиторії.

4. Належне використання навичок спілкування під час навчальних моментів може мати позитивний вплив на ефективність навчання.

Література.

1. Ambrose, S.A., Bridges, M.W., DiPietro, M., Lovett, M.C., & Norman, M.K. (2010). *How learning works: Seven research-based principles for smart teaching*. San Francisco: Jossey-Bass.

2. Gallagher G. *Aligning for learning: Including feedback in the Constructive Alignment model // The All Ireland Journal of Teaching and Learning in Higher Education*, Vol 9, No 1 (2017).

3. Gibbs, G. (2010). *Using assessment to support student learning*. Leeds: Leeds Met Press.